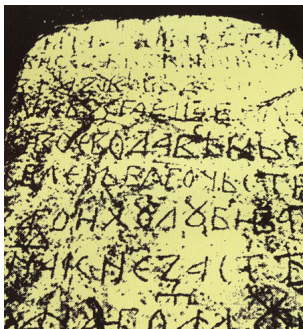

ЦРКВА БОГОРОДИЦЕ ПРЕЧИСТЕ

У ГОРЊАЧКОЈ КЛИСУРИ

Црква Богородице Пречисте подигнута је, како се у науци сматра, најкасније половином 14. века. Припадала је рашкој школи црквеног градитељства, на шта указује постојање само олтарске апсиде. Судаћи по откривеним гробовима и надгробним плочама црква је била маузолеј истакнутих властелинских породица у жупи Ждрело. На то указују и њене доста мале димензије: дужина јој је била 7,40 а ширина 6,50 метара.

Надгробна плоча Угљеше Десисалића

Остаци ове цркве налазе се педесетак метара далеко од рушевина манастира Митрополије, у брду изнад десне обале Млаве, на вештачки начињеној мањој заравни. На основу њих се може закључити да је то била једнобродна црква са правоугаоном

основом, да је имала само олтарску апсиду, с унутрашње стране полукружну
а
са спољне тространу, и да јој је касније дозидана припрата. Кровна конструкција се
ослањала на
стубове, чији се остаци још виде у наосу. Црква је после зидања била украшена
фрескама. Припрата је осликана такође, али су њене фреске другачије рађене, јер је
саграђена доцније.

Према натпису на надгробној плочи, пронађеној у простору где се, иначе, сахрањују ктит
ори,

ц
ркву су саградили Илија и жена му Теодора
, што су свакако њихова монашка имена.

И
зглед надгробне плоче, а посебно квалитет израде и обраде слова,
упућују на закључак
да су
они
припадали високој српској властели.

Године њиховог рођења и смрти нису уписане

,
већ само месеци и дани: 24. фебруар и 24 јануар.

У јужном делу цркве је гроб Угљеше Десисалића, који се такође замонашио у каснијим
годинама и добио име Сава. Како на његовој надгробној плочи пише

,
био је велики војвода кнеза Стефана и брата му Вука. Умро је 20. октобра 1394. године.
Реч је очигледно о синовима кнеза Лазара Стефану и Вуку.

Стефан је био кнез до 1402. године, а Угљеша је могао да буде његов војвода од 1389.
године
до смрти.

Димитрије Мадас, који је обављао археолошка истраживања на том локалитету 1980.
године, сматра да су Илија и Теодора били родитељи Угљеше Десисалића, и да су
имали још двоје деце, која су рано помрла и такође сахрањена у овој цркви. (Димитрије
Мадас, Средњовековно Ждрело - Десисалићи и Коувети, Viminacivm 8-9, Пожар
евац
995.

)

У цркви су нађене и плоче с именима Угљешиног сина Вука и унука Стефана, умрлог 27. јуна 1452. године.

Десисалићи, очигледно веома значајни у жупи Ждрело у другој половини 14. и првој половини 15. века, били су потпуно непознати историјској науци, па проналажене њихове гробне цркве и надгробних плоча представља важно откриће и истовремено указује на размере нашег непознавања историје српске средњевијековне државе на браничевским просторима, чији узроци леже у сасвим недовољним истраживањима археолошких трагова тога времена.

У цркви су били сахрањени и неки чланови такође значајне, али историји непознате породице Коувет. Стефан Коувет, како пише на његовој надгробној плочи, умро је 4. јануара 1398. године, а био је велики челник такође непознатог Вука Коувета. Мадас с пуно разлога претпоставља да су Коувети били блиски сродници Теодорини и да су тако стекли право да буду сахрањени у овој цркви.